

DEBATT: Sverige går sönder och sällan har vi sett så lite politisk handlingskraft

Sverige har blivit ett alltmer ojämlikt land. Resultatet av politiska beslut som spätt på klasskillnaderna och underlåtenhet att möta problemen är att landet dragits isär och är på väg att gå sönder.

Vi bor idag i ett land som kan karakteriseras som såväl ett paradiset för miljardärer som ett helvete för den som är fattig. De som upplever denna fattigdom kämpar varje dag för att kunna ge sina barn näringsriktig mat, ha råd med fritidsaktiviteter och semester och för att förhindra att kronofogden knackar på dörren eller hyresvärden kommer med en uppsägning av kontraktet.

Det handlar om hundratusentals människor som avstår från tandläkarbesök och mediciner av ekonomiska skäl. Det handlar om gamla med usla pensioner, det handlar om människor i tidigare eller aktivt beroende, det handlar om långtids-sjukskrivna som bestraffas för att de inte kan arbeta, det handlar om personer med funktionsnedsättning vars ersättningar och rättigheter ständigt ifrågasätts och det handlar om flyktingar och asylsökande som förväntas överleva på 71 kronor per dag.

Samtidigt ifrågasätter en del högavlönade debattörer förekomsten av fattigdom i Sverige. "Ingen svälter i Sverige" brukar de säga. Därmed förminskar de problemet med fattigdom så länge inte svält förekommer. Själva ifrågasättandet av fattigdomen leder till att alla som lever i ekonomisk utsatthet beläggs med skam.

Vi i Verdandi möter dagligen familjer som måste söka stöd hos organisationer för att få råd med barns kläder och skor. Vi hör varje dag om att skolbarn inte får tillräckligt med mat hemma och att fler därför äter mer i skolan. Särskilt tydligt är detta på fredagar och måndagar eftersom helgen innebär hunger.

Barn drabbas – som så ofta – hårdast. Att gå hungrig och behöva använda urvuxna kläder är en sak, att inte ha råd att vara tillsammans med kompisar en annan. Nästan alla fritidsaktiviteter kostar pengar och inte ens skolan är fredad från avgifter trots att det är förbjudet i lag att ta ut avgifter för skolgång. Men när klassen ska åka på utflykt och alla förväntas bidra med ett par hundralappar blir följden att fattiga barn tvingas sjukskriva sig för att slippa betala.

Nu diskuteras dyrtiderna, inflationen och de skenande livsmedelspriserna. Sällan har vi väl sett så lite av politisk handlingskraft. Och när politiska beslut väl fattas så innebär de snarare att problemen förvärras. Förstår inte de styrande att försämringar för vuxna arbetslösa leder till svårigheter för den arbetslöses barn? Fattar de inte att fattiga föräldrar ger traumatiserade barn? Var beslutet att införliva FNs barnkonvention i svensk lag bara ett sätt att dölja hur lite som görs?

Om ni ville skulle mycket kunna göras. Till exempel höja barnbidraget, det är träffsäkert och lätt att administrera och ger direkta effekter för barnfamiljernas ekonomi.

Förbättringar kan göras för samtliga pensionärer med låg pension till exempel genom en höjning av garantipensionen. Eller se till att bostadsbidraget höjs i takt med kostnadsökningarna. Dagens höjda hyresnivåer riskerar att leda till massvräkningar som också kommer att drabba många barn.

Höj den skamligt låga ersättningen till flyktingar och asylsökande.

Att erbjuda skolfrukost till barn och ungdomar skulle ge bättre studieresultat och ge en välkommen avlastning för fattiga hushåll. Barn ska inte tvingas börja skoldagen hungriga.

Sjuk- och aktivitetsersättningen – som förut kallades förtidspension – innebär en politiskt beslutad fattigdom som drabbar hundratusentals vuxna som tvingas leva på som mest 11 190 kronor i månaden.

Verdandi arbetar med kamratstöd och erbjuder en gemenskap för alla. Men vi organiserar också människor till arbete för att förbättra sina villkor och bekämpa orättvisor. Att det i Sverige idag jämsides med fattigdomen finns cirka 600 personer som var och en har en förmögenhet som överstiger ett tusen miljoner kronor är ett exempel på hur utvecklingen i Sverige gått fel under många år.

Rätten till ett värdigt liv gäller inte alla i Sverige idag.

EMMELI WULFSTRAND, *förbundsordförande Verdandi*

LARS OHLY, *förbundssekreterare Verdandi*